

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
ORUŽANE SNAGE RH
HVU „Dr. Franjo Tuđman”
Središte za strane jezike „Katarina Zrinska“
Odjel za testiranje i prevođenje
Odsjek za testiranje

Pripremna knjižica
za ispit iz engleskog jezika
prema HRVN STANAG 6001

9. izdanje, 2026.

Sadržaj:

1. UVOD	3
1.1 Osnovne informacije o ispitu prema hrvatskoj vojnoj normi STANAG 6001	3
1.2 Odsjek za testiranje.....	4
1.3 Pouzdanost, valjanost i sigurnost ispita	5
2. ODRŽAVANJE ISPITA.....	5
2.1 Organizacija i pristupanje ispitu	5
2.2 Raspored testiranja	6
2.3 Obveze kandidata	6
2.4 Potvrda o postignutom uspjehu.....	7
3. DIJELOVI ISPITA	7
3.1 Test iz vještine čitanja	7
OPIS JEZIČNIH RAZINA ZA VJEŠTINU ČITANJA.....	8
3.2 Test iz vještine pisanja	9
OPIS JEZIČNIH RAZINA ZA VJEŠTINU PISANJA.....	10
3.3 Test iz vještine slušanja	12
OPIS JEZIČNIH RAZINA ZA VJEŠTINU SLUŠANJA	12
3.4 Test iz vještine govora	14
OPIS JEZIČNIH RAZINA ZA VJEŠTINU GOVORA.....	15
4. PRIPREMA ZA ISPIT	17
4.1 Ogledni zadaci i ogledni testovi.....	17
4.2 Opće smjernice za rješavanje ispita.....	19
4.3 Probna testiranja.....	19
Prilog 1. Popis korištenih kratica.....	20
Prilog 2. Popis pripremljenih materijala	20

1. UVOD

Ova pripremna knjižica informativnog je karaktera. Njezina je svrha kandidatima pružiti osnovne informacije o strukturi ispita, vrstama zadataka, tematskim područjima i očekivanim jezičnim sposobnostima na pojedinim razinama prema HRVN STANAG 6001. Knjižica služi kao pomoć pri razumijevanju ispita i planiranju pripreme.

Ogledni testovi, primjeri zadataka, odgovora i ocjenjivanja su zasebni dokumenti koje se preporučuje proučiti prije pristupanja ispitu, a koji su također objavljeni na mrežnoj stranici MORH-a.

1.1 Osnovne informacije o ispitu prema hrvatskoj vojnoj normi STANAG 6001

STANAG 6001 međunarodna je jezična norma NATO-a kojom se definiraju razine jezične sposobnosti pripadnika oružanih snaga država članica i partnerskih zemalja. Norma omogućuje standardizirano ocjenjivanje i usporedivost jezičnih sposobnosti unutar NATO okruženja.

Prema jezičnoj normi STANAG 6001 (NATO Standardisation Agency, 5. izdanje), poznavanje engleskog jezika obuhvaćeno je sljedećim razinama:

Razina 0: No practical proficiency

Razina 1: Survival

Razina 2: Functional

Razina 3: Professional

Razina 4: Expert

Razina 5: Highly articulate native

Koriste se i **plus razine: 0+, 1+, 2+, 3+.**

Na temelju prihvaćenoga NATO Cilja sposobnosti CG E1101N za OSRH, ispit iz engleskoga jezika prema **HRVN STANAG 6001 procjenjuje jezične sposobnosti na razinama 2 i 3.**

Ovaj ispit, temeljen na jezičnim vještinama, provjerava koliko je kandidat sposoban uspješno komunicirati u profesionalnom, vojnom, društvenom i svakodnevnom okruženju. Ispit ne provjerava sposobnost kandidata za obnašanje određene dužnosti, nego samo određuje opću razinu poznavanja jezika.

Ispit se ne temelji ni na jednom programu učenja jezika. Rezultati ispita neovisni su o rezultatima postignutim na tečajevima u Središtu za strane jezike „Katarina Zrinska“ ili u

drugim ustanovama. Isto tako, razine vojne norme HRVN STANAG 6001 ne mogu se usporediti s rezultatima postignutima na ALCPT testu (American Language Course Placement Test).

Jezična sposobnost svakog kandidata izražava se nizom od četiri brojke, koji se naziva standardiziranim jezičnim profilom (**SLP**- Standardized Language Profile). Brojke izražavaju postignutu razinu u pojedinačnim jezičnim vještinama kako slijedi:

Slušanje – Govor – Čitanje – Pisanje.

Rezultati se izražavaju brojevima 1+, 2, 2+ i 3 za svaku od vještina. Kandidat postiže određenu razinu ukoliko uspješno riješi 70% zadataka te razine.

Plus razine označavaju djelomičnu kompetenciju u vještinama više razine. Na primjer, za razinu 2+ u vještinama čitanja i slušanja kandidat treba točno riješiti 55-69% zadataka iz razine 3.

Tako, primjerice, **SLP 3 2+ 2+ 2** znači da je kandidat postigao sljedeći rezultat:

- razina **3** u vještini slušanja
- razina **2+** u vještini govora
- razina **2+** u vještini čitanja
- razina **2** u vještini pisanja.

1.2 Odsjek za testiranje

STANAG 6001 je jezična norma koja se primjenjuje u oružanim snagama svih zemalja članica NATO-a. Za provođenje ispita odgovorni su nacionalni timovi.

Rad hrvatskog Odsjeka za testiranje službeno je započeo u rujnu 2002. godine u Školi stranih jezika „Katarina Zrinska“. Početna obuka u obliku poslijediplomskog studija iz testiranja jezika obavljena je na Sveučilištu Lancaster (Lancaster University), u Ujedinjenoj Kraljevini, na Odjelu za lingvistiku i engleski jezik. Obuka i standardizacija kontinuirano se provode u suradnji s NATO-ovim savjetodavnim tijelom BILC (Bureau for International Language Co-ordination) i s centrom za edukaciju PLTCE (Partner Language Training Center Europe) koji djeluje u sklopu George C. Marshall Center for Security Studies u Garmisch-Partenkirchenu u Republici Njemačkoj.

Odsjek za testiranje djeluje u sastavu Središta za strane jezike „Katarina Zrinska“, u Odjelu za testiranje i prevođenje, na Hrvatskom vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“, Ilica 256b, 10 000 Zagreb. Telefon za kontakt: 01 / (37) 84-750.

1.3 Pouzdanost, valjanost i sigurnost ispita

Kao početni korak u razvoju ispita, Odsjek za testiranje je izradio ispitne specifikacije – temeljni dokument kojim se definiraju svi postupci izrade, sastavljanja i provedbe ispita.

Prije nego što uđe u službenu upotrebu, ispit prolazi niz provjera valjanosti i pouzdanosti.

Postupak izrade ispita uključuje sljedeće:

- standardizaciju kriterija za izradu ispita i provođenje testiranja
- izradu ispitnih zadataka
- probno testiranje ispitnih zadataka na kandidatima u inozemstvu
- statističku obradu rezultata probnog testiranja
- izbor i doradu zadataka nakon statističke analize.

Probna testiranja ispita provode se u inozemstvu kako bi se osigurala tajnost zadataka te provela standardizacija s drugim nacionalnim timovima.

Rezultati se obrađuju statistički. Zadržavaju se samo pitanja koja zadovoljavaju kriterije valjanosti.

Odsjek istodobno radi i na obuci ocjenjivača te redovito usklađuje kriterije ocjenjivanja usmenih i pismenih testova kako bi se osiguralo pravilno i objektivno ocjenjivanje kandidata.

Radi postizanja objektivnosti ocjenjivanja svakog kandidata, ispit se piše pod zaporkom.

2. ODRŽAVANJE ISPITA

2.1 Organizacija i pristupanje ispitu

Ispit se redovito provodi pet puta godišnje u Zagrebu, tri puta godišnje u Splitu i dva puta godišnje u Osijeku. Broj kandidata po ispitnom roku iznosi: u Zagrebu 40-60, u Splitu 26, a u Osijeku 16 kandidata.

Svaki ispitni rok traje tri dana.

Pristupanje ispitu

Ako ste zainteresirani pristupiti ispitu, obratite se neposredno nadređenom. Odabir kandidata provodi Središnjica za upravljanje osobljem, Uprava za personalne poslove (UzPP) GS OSRH i Uprava za ljudske resurse MORH-a koje kandidatima upućuju zapovijed za polaganje ispita.

Kandidat koji je dobio službenu ocjenu iz testiranja može ponovo pristupiti cijelom ispitu nakon što prođe rok od najmanje 6 mjeseci.

Nakon polaganja ispita kandidat iznimno može ponovno polagati jedan dio ispita (jednu jezičnu vještinu) u roku od godine dana.

Iznimni događaji

Ako kandidat tijekom polaganja iz bilo kojeg razloga (npr. zbog bolesti) ne može pristupiti svim dijelovima ispita, njegov se ispit neće ocjenjivati i neće biti moguće izdati potvrdu.

2.2 Raspored testiranja

Ispit se sastoji od četiri dijela kojima se provjeravaju četiri jezične vještine:

	Vještina	Trajanje
Prvi dan	Čitanje	90 minuta
	Pisanje (razina 2)	70 minuta
	Govor	20 minuta
Drugi dan	Slušanje	60 minuta
	Pisanje (razina 3)	70 minuta
	Govor	20 minuta
Treći dan	Govor	20 minuta

Kandidati imaju odmor od 30 minuta nakon svakog dijela ispita. Kandidat je dužan pristupiti ispitu iz svih četiri jezične vještine kako bi dobio potvrdu o postignutom uspjehu.

Raspored ispita iz vještine govora dogovara se tijekom prvog dana testiranja.

Ispit iz vještine pisanja na razini 3 je jedini dio ispita koji nije obavezan za sve kandidate. Tom dijelu ispita pristupaju samo kandidati koji žele testirati svoju vještinu pisanja na razini 3.

2.3 Obveze kandidata

Kandidat je dužan:

- proučiti pripremnu knjižicu i ogledne materijale prije polaganja ispita
- na dan polaganja ispita predložiti osobnu ili vojnu iskaznicu
- doći na sve dijelove ispita na vrijeme
- na testove slušanja, čitanja i pisanja upisati zaporku koju će dobiti na početku ispita
- testove rješavati samostalno i bez upotrebe rječnika, mobitela ili drugih pomagala.

2.4 Potvrda o postignutom uspjehu

Središte za strane jezike „Katarina Zrinska“ će upisati rezultate u bazu podataka tri tjedna nakon testiranja. Hrvatsko vojno učilište „Dr. Franjo Tuđman“ će dostaviti potvrde o postignutom uspjehu.

Potvrda o uspjehu dvojezični je dokument napisan na hrvatskom i engleskom jeziku te se može koristiti u NATO okruženju.

Rezultati ispita valjani su pet godina od dana održavanja ispitnog roka.

3. DIJELOVI ISPITA

3.1 Test iz vještine čitanja

Trajanje i oblik testa

Test iz vještine čitanja se polaže prvi dan ispitnog roka, traje 90 minuta i ima oko 40 pitanja, tj. otprilike 20 pitanja za razinu 2 i 20 pitanja za razinu 3.

Tipovi zadataka

Koriste se sljedeće vrste zadataka: odgovori na pitanja, pridruživanje tekstova naslovima, nadopunjavanje i zadaci višestrukog izbora.

Vrste tekstova i teme

Tekstovi su autentični, tj. preuzeti iz medija s engleskog govornog područja.

Vrste tekstova uključuju: obavijesti, novinske članke, izvješća, vijesti, priče, blogove, komentare, analize, osvrte.

Teme za razinu 2 obuhvaćaju svakodnevicu i radno okruženje, a teme za razinu 3 područja kao što su: društvo, politika, ekonomija, kultura, okoliš, znanost, tehnologija i vojska.

Izbjegavaju se teme koje iziskuju poznavanje usko specijalizirane struke i teme koje na bilo koji način favoriziraju ili diskriminiraju kandidate.

Ocjenjivanje

Svaki točan odgovor donosi jedan bod. Nema negativnih bodova.

OPIS JEZIČNIH RAZINA ZA VJEŠTINU ČITANJA

skraćeni prijevod izvornog dokumenta STANAG 6001 Ed.5

0	Kandidat nije sposoban čitati na stranom jeziku. Krivo razumije ili uopće ne razumije pisani tekst.
0+	Kandidat razumije nešto ili sve od sljedećeg: brojke, izolirane riječi i fraze, imena ljudi i mjesta, znakove i natpise u uredima i trgovinama, ali ih ponekad krivo interpretira. Prepoznaje upamćene fraze, ali ne razumije cjelovite rečenice.
1	<p>Kandidat razumije samo vrlo jednostavne, jednoznačne i kratke tekstove izravno povezane sa svakodnevnim i radnim situacijama, npr. poruke, najave, upute, jednostavne opise te pojednostavljene tekstove namijenjene strancima.</p> <p>Razumije osnovno značenje i neke specifične detalje. Često može pogoditi značenje nepoznate riječi iz jednostavnog konteksta. Prepoznaje glavne teme u nekim složenijim tekstovima, ali može krivo razumjeti neke jednostavne tekstove.</p>
1+	Kandidat razumije jednostavne tekstove iz medija, ali je tek djelomično sposoban razumjeti dulje konkretne tekstove poput uputa, opisa te prepričavanja događaja. Može donekle razumjeti kratke tekstove iz radnog okruženja te dulje činjenične tekstove povezane sa svakodnevicom. U pravilu razumije glavnu ideju takvih tekstova, ali može krivo shvatiti neke detalje. Često pogađa značenja riječi iz spomenutog konteksta.
2	Kandidat razumije pisani materijal iz medija o poznatim temama. Razumije osnovne gramatičke strukture i glavne organizacijske karakteristike činjeničnih tekstova u kojima su informacije obično izložene u predvidljivom redoslijedu. Tekstovi uključuju opise ljudi, mjesta i stvari te prepričavanja prošlih, sadašnjih i budućih događaja. Kandidat razumije činjenice i glavne ideje i donosi neizravne zaključke bez razumijevanja jezičnih nijansi. U zadovoljavajućoj mjeri razumije rutinske tekstove povezane s radnim okruženjem. Može krivo razumjeti neku informaciju u spomenutom tipu teksta.
2+	Kandidat u potpunosti razumije činjenične tekstove iz medija o poznatim temama. Također može razumjeti veći dio složenijih tekstova, uključujući i one o nepoznatim temama. S lakoćom razlikuje glavnu ideju od sporednih ideja i koristi opće znanje i širok vokabular kako bi razumio nepoznate teme. Ipak, ne može uvijek točno interpretirati tekstove koji se temelje na pretpostavkama, izražavanju i potkrepljivanju mišljenja te argumentiranom izlaganju. Može djelomično razumjeti apstraktne ideje u složenim tekstovima. Djelomično je

	sposoban „čitati između redaka“. Ponekad može prepoznati ton teksta, tj. stav autora.
3	Kandidat razumije raznovrsne autentične tekstove iz medija o društvenim i stručnim temama, uključujući i nepoznate teme. S lakoćom razumije jezične funkcije kao što su iznošenje pretpostavki, potkrepljivanje mišljenja, argumentiranje, pojašnjavanje i razrada ideja. Gotovo uvijek može „čitati između redaka“. Uglavnom prepoznaje ton teksta, tj. stav autora. Razumije složene gramatičke strukture i organizaciju teksta te apstraktne pojmove u tekstovima koje obrađuju složene teme. Uglavnom razlikuje stilske razine. Razumije srž sofisticiranih tekstova, ali ne može uvijek uočiti sve nijanse značenja. Može imati poteškoća s iznimno složenim strukturama i manje učestalim idiomima.

3.2 Test iz vještine pisanja

Trajanje i oblik testa

Test iz vještine pisanja se polaže u dva dijela. Prvi dan ispitnog roka svi kandidati pristupaju testu iz vještine pisanja za razinu 2. Test traje 70 minuta i sastoji se od tri zadatka.

Drugi dan testu iz vještine pisanja za razinu 3 pristupaju samo oni kandidati koji to žele. Test traje 70 minuta i sastoji se od jednog zadatka.

Zadaci za razinu 2:

1. kratka poruka
2. e-mail
3. službeni dopis, izvješće ili drugi sličan oblik teksta

Propisani broj riječi za 1. zadatak: 30-50.

Propisani broj riječi za 2. i 3. zadatak: 150-250.

Na razini 2 provjerava se sposobnost pisanja činjeničnih tekstova o poznatim i konkretnim temama. Od kandidata se očekuje opisivanje i prepričavanje događaja i situacija, prenošenje informacija te izvještavanje o radnim i svakodnevnim aktivnostima.

Zadatak za razinu 3:

Esej - argumentirano iznošenje mišljenja na zadanu temu.

Kandidat bira jednu od dvije ponuđene teme. Propisani broj riječi: 350-500.

Na razini 3 provjerava se sposobnost pisanja strukturiranih, argumentiranih tekstova o temama iz društvenog konteksta. Od kandidata se očekuje iznošenje i potkrepljivanje mišljenja, razmatranje različitih gledišta te logično i koherentno razvijanje argumenata.

Teme

Teme za razinu 2 obuhvaćaju svakodnevicu i radno okruženje, a teme za razinu 3 područja kao što su: društvo, politika, ekonomija, okoliš, kultura, znanost, tehnologija i vojska.

Riječ je o općim temama koje su uobičajeno zastupljene u medijima i dostupne dobro informiranom građaninu. Izbjegavaju se teme koje iziskuju poznavanje usko specijalizirane struke i teme koje na bilo koji način favoriziraju ili diskriminiraju kandidate.

Ocjenjivanje

Radove ocjenjuju minimalno dva ocjenjivača koristeći se skalom za ocjenjivanje koja mjeri četiri aspekta jezičnog izražavanja: sadržaj, organizaciju teksta, gramatiku (raspon i točnost) i vokabular (raspon i točnost).

Napomena: Ispitni materijali mogu biti anonimizirani i korišteni u svrhu obuke ocjenjivača, istraživanja te daljnjeg unapređenja ispitnog procesa.

OPIS JEZIČNIH RAZINA ZA VJEŠTINU PISANJA

skraćeni prijevod izvornog dokumenta STANAG 6001 Ed.5

0	Kandidat nije sposoban pisati na stranom jeziku.
0+	Kandidat može napisati samo brojeve, datume, ime, nacionalnost, adresu, kao npr. u obrascu. Osim toga, može napisati samo upamćene fraze, uobičajene izraze ili nekoliko kratkih rečenica. Pisanje rečenica obično je neuspješno.
1	Kandidat pisanjem može zadovoljiti najosnovnije potrebe, tj. napisati popis, kratku poruku, kratko osobno pismo te ispuniti obrazac. Pisanje je uglavnom skup nepovezanih rečenica ili dijelova rečenica o zadanoj temi. Može prenijeti glavnu misao pišući kratke, jednostavne rečenice spojene uobičajenim veznicima. Pogreške u vokabularu, gramatici i pravopisu su česte.

1+	Kandidat može napisati kratke poruke i osobna pisma, jednostavne osobne i uobičajene poslovne dokumente. Donekle je sposoban napisati upute, opisati ljude, mjesta i stvari i prepričati događaje. Također donekle uspijeva povezati nekoliko rečenica u odlomak. Jednostavne strukture i osnovni gramatički odnosi često su netočni. Vokabular može biti neprecizan, osim kod najučestalijih riječi. Pogreške u vokabularu, gramatici i pravopisu mogu ponekad onemogućiti komunikaciju.
2	Kandidat može napisati tekstove osobne i poslovne prirode (npr. osobna pisma, memorandum ili kratka izvješća). Sposoban je izraziti činjenice, dati upute, opisati ljude i mjesta te prepričati sadašnje, prošle i buduće događaje koristeći cjelovite, ali jednostavne odlomke. Pokazuje dobru kontrolu nad jednostavnim gramatičkim strukturama, a netočno koristi ili izbjegava složenije strukture. Korištenje vokabulara je prikladno za svakodnevne teme i rutinske potrebe na radnom mjestu. Piše na način koji uglavnom odgovara situaciji. Pogreške u vokabularu, gramatici i pravopisu mogu ponekad iskriviti značenje.
2+	Kandidat može napisati relativno koherentne formalne i neformalne tekstove povezane sa svakodnevnom, društvenim i općim stručnim temama. Sposoban je organizirati i detaljno izložiti ideje u stručnoj domeni na način koji je često, ali ne i uvijek prihvatljiv izvornom govorniku. Vrlo detaljno opisuje, pripovijeda o događajima, navodi činjenice, uspoređuje i daje upute. Manje učinkovito podupire mišljenje i pojašnjava detalje. Može pisati o apstraktnim temama, ali nedosljedno koristi složene jezične izraze. Donekle je sposoban složiti niz odlomaka u duži tekst poput eseja, ali organizacija i razvoj ideja nisu uvijek jasni. Neprecizan vokabular i pogrešno korištenje složenih gramatičkih struktura i veznika ponekad će onemogućiti dosljednu argumentaciju.
3	Kandidat može napisati učinkovite formalne i neformalne tekstove povezane sa svakodnevnom, društvenim i stručnim temama. Uspješno iznosi apstraktne ideje u pisanju o složenim temama pri čemu su ideje i popratni detalji jasni i povezani. Upotrebljava širok spektar jezičnih vezivnih elemenata. Koristi prikladan stil i registar za komentiranje, analizu, detaljno objašnjenje, opis, pripovijedanje ili raspravljanje na zadanu temu u obliku eseja. Točno prenošenje poruke rezultat je dobre kontrole nad složenim gramatičkim strukturama, vokabularom i pravopisom. Pogreške se pojavljuju povremeno i ne ometaju značenje.

3.3 Test iz vještine slušanja

Trajanje i oblik testa

Test iz vještine slušanja se polaže drugi dan ispitnog roka, traje do 60 minuta i ima oko 40 pitanja. Svi se zadaci slušaju samo jednom.

Tipovi zadataka

Koriste se sljedeće vrste zadataka: odgovori na pitanja, pridruživanje tekstova naslovima, nadopunjavanje i zadaci višestrukog izbora.

Vrste tekstova i teme

Tekstovi su autentični, tj. preuzeti iz medija s engleskog govornog područja.

Vrste tekstova uključuju: radio i TV vijesti, izvješća, govore, komentare, intervju, brifinge i predavanja.

Teme za razinu 2 obuhvaćaju svakodnevicu i radno okruženje, a teme za razinu 3 područja kao što su: društvo, politika, ekonomija, kultura, okoliš, znanost, tehnologija i vojska.

Izbjegavaju se teme koje iziskuju poznavanje usko specijalizirane struke i teme koje na bilo koji način favoriziraju ili diskriminiraju kandidate.

Ocjenjivanje

Svaki točan odgovor donosi jedan bod. Nema negativnih bodova.

OPIS JEZIČNIH RAZINA ZA VJEŠTINU SLUŠANJA

skraćeni prijevod izvornog dokumenta STANAG 6001 Ed.5

0	Kandidat nije sposoban razumjeti govorni jezik. Razumijevanje je ograničeno na izdvojene riječi.
0+	Kandidat razumije samo izdvojene riječi i neke kratke zapamćene fraze ili rečenice iz svakodnevnog života. Traži česta ponavljanja i duge stanke između izoliranih dijelova govora koje razumije.
1	Kandidat razumije uobičajene poznate fraze i kratke jednostavne rečenice povezane sa svakodnevnim osobnim potrebama (npr. prehrana, smještaj, putovanje, kupovina) i radnim okruženjem. Razumije konkretne izričaje, jednostavna pitanja i odgovore te vrlo jednostavne razgovore. Ako izrečeno nije sasvim jednoznačno i predvidljivo, kandidat često pogrešno razumije glavnu misao i detalje koji je potkrepljuju.

1+	Kandidat razumije jednostavne i predvidljive razgovore u neposrednoj komunikaciji na standardnom jeziku povezane sa svakodnevnim osobnim potrebama i rutinskim potrebama na radnom mjestu. Ne samo da razumije kratke razgovore, nego pokazuje i ograničenu sposobnost razumijevanja malo duljih razgovora o konkretnim temama. Donekle razumije opise osoba, mjesta i stvari, prepričavanje događaja, činjenične informacije i jasne upute te jednostavnu komunikaciju na radnom mjestu. U takvim tekstovima često će razumjeti glavnu misao, ali ne i detalje koji je potkrepljuju. Ima ograničenu sposobnost općeg razumijevanja tekstova iz medija.
2	Kandidat razumije tekstove povezane sa svakodnevnim osobnim potrebama i rutinskim potrebama na radnom mjestu. Razumije bit tekstova o poznatim temama, prati osnove rasprave ili govora, razlikuje glavne ideje od detalja, razumije pojedinačne detalje te izvodi jednostavne zaključke. Razumije širok opseg konkretnih tema, npr. novosti iz osobnog i obiteljskog života, javna događanja od osobnog i općeg interesa te rutinske poslovne teme koje uključuju opis osoba, mjesta i stvari, kao i prepričavanje sadašnjih, prošlih i budućih događaja. Prepoznaje jezične vezivne i organizacijske elemente koji su značajka složenijeg govora. Razumije činjenice, ali ne i nijanse jezičnog izražavanja.
2+	Kandidat razumije većinu formalnog i neformalnog govora o svakodnevnim, društvenim i općim stručnim temama. U potpunosti razumije razgovore o konkretnim temama (opise i pripovijedanje sadašnjih, prošlih i budućih događaja), a donekle i jezik interaktivnih sastanaka, brifinga i ostalih oblika dužeg izlaganja, uključujući i neke rasprave o nepoznatim temama. Ponekad pogrešno razumije izlaganje u kojem se iznose pretpostavke, potkrepljuje mišljenje i izlažu argumenti. Može pratiti raspravu o apstraktnim temama, ali ne razumije uvijek složene jezične izraze. Ponekad može prepoznati ton teksta, tj. stav autora. Ne razumije uvijek indirektno izrečene informacije.
3	Kandidat razumije većinu formalnog i neformalnog govora o svakodnevnim, društvenim i stručnim temama. Točno prati bitne dijelove razgovora, predavanja, telefonskih razgovora te radijskih i televizijskih emisija. S lakoćom razumije jezične funkcije kao što su iznošenje pretpostavki, potkrepljivanje, argumentacija i pojašnjavanje. Uglavnom donosi valjane neposredne i posredne zaključke iz konteksta i uočava uzročno-posljedične veze. Kandidat prilično točno prati razvoj argumenata i iznošenje pretpostavki. Uglavnom razlikuje nijanse stila. Često prepoznaje ton izlaganja, tj. stav govornika. Ne razumije uvijek brzi govor, sleng i dijalekt.

3.4 Test iz vještine govora

Tijek i dijelovi testa

- Test traje oko 20 minuta i sastoji se od sljedećih dijelova:
- Uvod (2 - 3 minute)
- Opis slika (2 – 3 minute)
- Prepričavanje prošlog događaja (3 - 4 minute)
- Argumentirano iznošenje mišljenja na zadanu temu (4 - 5 minuta)
- Iznošenje planova, predviđanja, nagađanja o budućnosti (2 - 3 minute)

Teme

Teme za razinu 2 obuhvaćaju svakodnevicu i radno okruženje, slobodno vrijeme i zabavu, putovanja, sport i slično, a teme za razinu 3 područja kao što su: društvo, politika, ekonomija, okoliš, kultura, znanost, tehnologija i vojska.

Riječ je o općim temama koje su uobičajeno zastupljene u medijima i dostupne dobro informiranom građaninu. Izbjegavaju se teme koje iziskuju poznavanje usko specijalizirane struke i teme koje na bilo koji način favoriziraju ili diskriminiraju kandidate.

Ocjenjivanje

Test iz vještine govora provodi ispitna komisija koja se sastoji od ispitivača i ocjenjivača. Za ocjenjivanje koristi se skala koja mjeri sljedeće aspekte jezičnog izražavanja: raspon i točnost vokabulara i gramatike, tečnost izražavanja, izgovor, organizaciju izričaja i funkcionalno ispunjenje zadataka.

Ocjena se zasniva na jezičnom izričaju koji je kandidat pružio tijekom ispita. Svako pitanje ima svoju svrhu. Kandidat treba na svako pitanje odgovoriti najbolje što može i na taj način ocjenjivačima dati dovoljan jezični uzorak za ocjenjivanje.

Test se snima diktafonom. Svrha snimanja je dokumentiranje testa, osiguravanje kvalitete i objektivnosti ocjenjivanja te mogućnost naknadne provjere i standardizacije ocjenjivanja.

Napomena: Ispitni materijali mogu biti anonimizirani i korišteni u svrhu obuke ocjenjivača, istraživanja te daljnjeg unapređenja ispitnog procesa.

OPIS JEZIČNIH RAZINA ZA VJEŠTINU GOVORA

skraćeni prijevod izvornog dokumenta STANAG 6001 Ed.5

0	Kandidat nije sposoban komunicirati na stranom jeziku. Govor je ograničen na izolirane riječi poput pozdrava ili osnovnih fraza.
0+	Kandidat postavlja pitanja i slaže rečenice samo sa zapamćenim frazama. Pokušava se izraziti na razini rečenice, ali uglavnom bez uspjeha. Vokabular je ograničen na osnovne potrebe, npr. pozdrave, osobne informacije, brojeve i vremenske oznake. Izražava se u kratkim frazama.
1	Kandidat sudjeluje u jednostavnoj komunikaciji u svakodnevnim situacijama i jednostavnim razgovorima povezanim s poslom. Uglavnom zadovoljava jednostavne osobne potrebe poput predstavljanja, razmjenjivanja pozdrava, davanja i traženja osnovnih biografskih informacija, traženja pomoći i izražavanja slaganja i neslaganja. Govori na razini rečenice koristeći učestali vokabular i osnovnu gramatiku. Spaja dvije ili više jednostavnih kratkih rečenica koristeći jednostavne veznike. Učestale pogreške u izgovoru, vokabularu i gramatici često iskrivljuju značenje. Često koristi samo jedno glagolsko vrijeme ili izbjegava određene strukture. Govor je pun oklijevanja, pogrešnog reda riječi i čestih stanki. Interakcija je vrlo ograničena.
1+	Kandidat s lakoćom sudjeluje u kratkim razgovorima. Donekle može sudjelovati i u dužim razgovorima o konkretnim temama. Izričaj se sastoji od niza povezanih rečenica, ali ne i cijelih odlomaka. Govoreći o sebi, može pružiti više od najosnovnijih informacija. S lakoćom traži pomoć, informacije i objašnjenje, te izražava slaganje i neslaganje. Donekle je sposoban opisati ljude i stvari, prepričati događaje te komunicirati na radnom mjestu. Zbog nedostatka jezičnih sposobnosti ponekad mijenja temu razgovora. Samo donekle kontrolira osnovne gramatičke strukture. Koristi više od jednog glagolskog vremena, ali neprecizno. Česte pogreške mogu otežati komunikaciju.
2	Kandidat sudjeluje u komunikaciji u svakodnevnim situacijama i rutinskim razgovorima u radnom okruženju. Opisuje ljude, mjesta i stvari, pripovijeda o sadašnjim, prošlim i budućim događajima u cjelovitim, ali jednostavnim odlomcima. Navodi činjenice, uspoređuje i daje detaljne upute. Povezuje rečenice u odlomke. Uglavnom kontrolira jednostavne strukture i osnovne gramatičke odnose, dok složene strukture upotrebljava pogrešno ili ih izbjegava. Koristi prikladan vokabular za svakodnevne osobne i rutinske situacije povezane s poslom, ali u drugim situacijama koristi neprecizan

	vokabular. Pogreške u vokabularu, gramatici i izgovoru mogu ponekad iskriviti značenje.
2+	Kandidat aktivno sudjeluje u formalnim i neformalnim razgovorima o svakodnevnim, društvenim i općim stručnim temama. Učinkovit je u prepričavanju, opisivanju, navođenju činjenica, uspoređivanju i davanju detaljnih uputa. Nije uvijek učinkovit kad raspravlja o specifičnim stručnim temama, kad pojašnjava, opravdava i potkrepljuje mišljenje. Pokazuje jezična ograničenja kad sudjeluje u poslovnim sastancima, brifinzima i razgovorima o nepoznatim temama i situacijama. Često može razgovarati o apstraktnim temama, ali rijetko s uspjehom koristi složene jezične izraze. Izričaj znatno nadilazi razinu odlomka. Međutim, neprecizan vokabular i pogrešna upotreba složenih gramatičkih struktura i veznika ponekad utječe na učinkovitost dužeg argumentiranog izlaganja. Govori na način koji je prikladan situaciji.
3	Kandidat učinkovito komunicira u većini formalnih i neformalnih razgovora o svakodnevnim, društvenim i stručnim temama. Koristi jezik u uobičajenim poslovnim situacijama kao što su pojašnjavanje, potkrepljivanje mišljenja te izražavanje i obrana stavova. Uspješno drži brifinge, govore i ostale duže monologe, iznosi pretpostavke i razgovara o nepoznatim temama i situacijama. Uspješno izražava apstraktne ideje u raspravama o temama kao što su ekonomija, kultura, znanost, tehnologija, filozofija te vlastito stručno područje. Fleksibilno upotrebljava jezične vezivne elemente i komunicira s lakoćom, jasno i prirodno. Možda ne razumije u potpunosti poneke kulturološke pojmove, poslovice i aluzije, kao i idiome i nijanse jezika, ali to ne narušava komunikaciju. Govori spremno i na način koji je prikladan situaciji. Pogreške se mogu pojaviti u manje učestalim ili vrlo složenim strukturama koje su karakteristične za formalni govor.

4. PRIPREMA ZA ISPIT

HRVN STANAG 6001 stavlja naglasak na funkcioniranje u stvarnim životnim situacijama, zbog čega se i ispit temelji na autentičnim tekstovima iz medija s engleskog govornog područja te se ne oslanja na određene udžbenike ili nastavne programe.

4.1 Ogledni zadaci i ogledni testovi

Ogledni zadaci i ogledni testovi kandidatima pružaju uvid u vrste zadataka koji se koriste u ispitu te u razinu jezičnih sposobnosti potrebnih za postizanje određene razine. Njihovo rješavanje može pomoći u samoprocjeni znanja i planiranju pripreme za ispit iz engleskog jezika prema HRVN STANAG 6001.

Ponuđeni su ogledni zadaci iz vještina govora i pisanja te ogledni testovi iz vještina slušanja i čitanja. Također su ponuđeni primjeri odgovora na zadatke iz vještine govora i pisanja te objašnjenja ocjena.

Materijali su dostupni na mrežnoj stranici www.morh.hr.

Prije izlaska na ispit, savjetujemo sljedeće:

- Riješite ogledne testove iz vještina slušanja i čitanja.
Prilikom rješavanja oglednih testova, ponašajte se kao u stvarnoj ispitnoj situaciji, oslonite se samo na svoje znanje i držite se zadanog vremenskog okvira. Nakon rješavanja ocijenite svoj test pomoću rješenja koja se nalaze u odvojenom dokumentu.
- Proučite ogledne testove iz vještine pisanja za razinu 2 i za razinu 3..
Pokušajte odgovoriti na zadatke u predviđenom vremenskom okviru i uz poštivanje preporučenog broja riječi.
Također proučite ogledne primjere odgovora, njihove ocjene i obrazloženje ocjena. Upozoravamo da su predloženi autentični primjeri odgovora u kojima nisu ispravljane jezične pogreške
- Proučite ogledni test iz vještine govora. Također poslušajte ogledne primjere usmenih odgovora i proučite obrazloženje ocjena.
- Na Internetu potražite ogledne testove bilo kojeg komercijalnog ispita iz engleskog jezika npr. IELTS, TOEFL, Cambridge ispiti i slično. Za približnu pripremu za STANAG razinu 2 mogu poslužiti testovi razine B1/B2, a za STANAG razinu 3 testovi razine B2/C1.

Ogledni testovi za ispit iz engleskog jezika na državnoj maturi također mogu poslužiti za vježbu. Niža razina na tom ispitu okvirno odgovara znanju na razini B1, dok viša okvirno odgovara razini B2.

Napomena: Razine određene standardima STANAG 6001 i CEFR nisu izravno usporedive; navedene razine služe samo kao okvirna orijentacija pri pripremi.

- Čitajte autentične tekstove iz medija s engleskog govornog područja. Slušajte i gledajte vijesti i dokumentarne emisije na engleskom jeziku. Zabilježite glavne informacije i napišite sažetak. Ovisno o temi koju obrađuju i publici kojoj su namijenjeni, tekstovi se većinom kreću od razine 2 do razine 3. Tekstovi na razini 2 su informativni i činjenični, dok su tekstovi na razini 3 jezično složeniji, obrađuju kompleksnije teme te često uključuju analizu, argumentaciju i interpretaciju događaja uz izražavanje stava autora.
- Pokušajte usmeno i pismeno izraziti svoje stavove i mišljenje te ih potkrijepiti primjerima i argumentima. Zamolite kolege, nastavnike ili govornike engleskog jezika da vam daju povratnu informaciju o jasnoći izražavanja, organizaciji ideja i jezičnoj točnosti. Za vježbu govora i pisanja možete koristiti i digitalne alate ili programe umjetne inteligencije koji omogućuju razgovor na engleskom jeziku te pružaju povratnu informaciju o izgovoru, vokabularu i organizaciji teksta. Takve alate koristite kao pomoć pri učenju, a ne kao zamjenu za vlastiti rad.
- Primjeri izvora tekstova: bbc.com.uk, nytimes.com, npr.org, edition.cnn.com, military.com, army.mod.uk, stripes.com, militarytimes.com, theguardian.com, cbsnews.com, cbc.ca, radioamerica.com, news.un.org, scientificamerican.com, abc.net.au, www.standard.co.uk, nbcnews.com, goodnewsnetwork.org, navytimes.com, howtogeek.com, washingtonpost.com, independent.ie, futurism.com i slično.

4.2 Opće smjernice za rješavanje ispita

- Pažljivo pročitajte upute za svaki zadatak te proučite primjer. Primjer pokazuje traženu strukturu i duljinu odgovora.
- Pažljivo pročitajte svako pitanje.
- Zadaci su podijeljeni po razinama i preporučuje se rješavati ih po redu.
- Pregledajte svoje odgovore. Ukoliko završite prije zadanog vremena, provjerite što ste napisali.
- Pišite čitko.
- Ako želite promijeniti ili ispraviti odgovor, prethodni odgovor obrišite ili potpuno precrtajte i jasno označite konačni odgovor. Ako zaokružite dva odgovora gdje se traži jedan ili napišete jedan odgovor gdje se traže dva, odgovor se smatra netočnim.
- Prepisivanje i razgovor s drugim kandidatima nisu dozvoljeni. Također nije dozvoljena upotreba rječnika, mobitela i sličnih pomagala.

4.3 Probna testiranja

Nekoliko puta godišnje Odsjek za testiranje surađuje s timovima iz drugih zemalja i na HVU „Dr. Franjo Tuđman“ u Zagrebu organizira probna testiranja njihovih testova iz vještina slušanja i čitanja. Svi zainteresirani pripadnici OSRH i djelatnici MORH-a mogu biti uključeni ako nam se jave na telefon 01/ (37) 84-750. Uvjet za pristupanje probnom testiranju je rezultat 80+ na ALCPT testu koji se provodi u SSJ „Katarina Zrinska“.

Prilog 1. Popis korištenih kratica

ALCPT = American Language Course Placement Test

BILC = Bureau for International Language Co-ordination

CEFR = Common European Framework of Reference for Languages

HRVN = hrvatska vojna norma

HVU = Hrvatsko vojno učilište

PLTCE = Partner Language Training Center Europe

SLP = Standardized Language Profile

STANAG = Standardization Agreement

SSJ = Središte za strane jezike

Prilog 2. Popis pripremnih materijala

1. Pripremna knjižica za ispit iz engleskog jezika prema HRVN STANAG 6001
2. Ogledni test iz vještine čitanja
3. Ogledni test iz vještine slušanja
4. Zvučni zapis za ogledni test iz vještine slušanja
5. Ogledni test iz vještine govora i obrazloženja ocjena oglednih odgovora
6. Snimke usmenih ispita (Primjeri A-H)
7. Ogledni test iz vještine pisanja za razinu 2 i obrazloženja ocjena oglednih odgovora
8. Ogledni test iz vještine pisanja za razinu 3 i obrazloženja ocjena oglednih odgovora